

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ára egy hóra 2.40 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hétköznapi 10, vasárnap 20 fillér.

MAJDUFÜLD

Felelős szerkesztő:
vitéz KOLOS VÁRY-ROPCSÁ MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. heroag-utca 16
Telefon 23-48. Kiadóhivatal Kossuth-utca 3. szám.
Telefon 21-41.

A revízió

Irta: dr. Krüger Aladár.

A törvényhozás házában legutóbb lefolyt, immár törvényerőre is emelkedett 1932-33. évi államköltés-gyvetés a gazdasági válság hara-pófogói között kinlódó nemzet ké-pét mutatja. Az ember szive össze-szorul, amikor a költségvetés szük-keretei közt látja a nemzet vergő-dését és látja azt a hatást, amelyet ez a költségvetés a közönségre gya-korol. Viszont megható az a ra-gaszkodás, amelyet az ország min-den részén tapasztalunk azokhoz az intézményekhez, amelyeket, rész-ben, le kell bontani, részben pedig a lebontás veszedelme fenyeget. Egy-egy kulturintézménynek egy-egy iskolának megmaradásáért de-putációzások folynak. Mindez annak bizonyossága, hogy az alkotók poli-tikája, a nemzetben rokonszenvet kellett és az alkotásokhoz a nem-zet ragaszkodik.

Viszont, amikor az alkotásokhoz ragaszkodunk, lehetetlenség nem látni ennek a nemzetnek azt a ne-héz küzdelmét, amelyet talán így mondhatni, a legelső vagyoni, vagy jövedelmi rétegekben folytat. Hő-sökkel találkozunk az igények le-építésének hőseivel, a tisztviselők-kel a türelem hőseivel, azokkal a szerencsétlen kubikosmunkásokkal, akik három év óta nem jutnak mun-kához, a koplalás hőseivel, a hadi-rokkantakkal, az éhenhalás hőseivel, a hadiözvegyekkel és hadiárvaikkal. Hogy ilyen hősök: és ilyen mű-vészeket kell termelnünk, ez a leg-szomorubb képe a Trianon utáni Magyarországának.

A segítségnek van egy pár jel-szava, amely azonban szintén le-épült. Ilyen jelszónak becsátották ki az álláshalmazások megszünteté-sét és mi lett a vége? Az, hogy mindenfelé a tisztviselők mellé-fooglalkozásait kutatják. Az álláshal-mazások elleni küzdelem abban nyilvánul, hogy valamelyik lapban megjelenik egy névsor az álláshal-mazókról és az álláshalmazások csupa kis társadalombiztosító intézeti or-vosoknak, államvasuti orvosoknak és egyebeknek ilyen apró állásokból összeszedett álláshalmazásai voltak a valóságos álláshalmazásoknál azonban nem került sor a leépítésre.

Az ellenzék oldaláról kiszámították, hogy mennyibe kerülnek a fő-ispánok, de nem számították ki azt, hogy egyetlen közbánányva vezér-igazgatói fizetése és mellékes intalé-kai háromszor annyit jelentenek, mint az összes főispáni fizetések együttvéve. Ha van egy-egy rész-vénytársaság igazgatóságában or-vos, mint közbánányász, író, mint sör-égyáros, ügyvéd, mint borkereskedő, volt miniszter mint cukorégyáros, egyetemi tanár, mint téglagyáros, akkor valahol másutt kellene az álláshalmazásoknak a megszüntetését kezdeni és bevégezni is, améy va-lami segítséget nyújthatna. Sok se-gítségét ugysem fog ez adni, mert a valóságos segítséget a valóságos

bajnál kell megtalálni és a valóságos baj nem más, mint ennek az orszá-got szorongató harapófogónak a legkegyetlenebb ága és ez a trianoni békeszerződés.

Mindaddig, amíg a trianoni béke-szerződés fennáll, ez az ország nem-csak a nyomornak, hanem a tűznek és a kirobbanásnak is örökös fészke lesz Európának középpontjában. — Európának itt örökösen nyitott sebé

lesz mindaddig, amíg a revíziós tö-rekvések teljes diadalra nem jutnak. Hogy ez a revíziós törekvés nem-csak nálunk, hanem másutt is a po-litika előterébe került, azt talán eléggé igazolja, például, Németor-szág is, ahol a Hitler-mozgalom nem más, mint egy kétségbeesésig haj-szolt országnak jaikiáltása, utolsó kitérése az ellen az igazságtalan bé-keszerződés ellen, amelyet rádíktál-

tak. Ez el fog következni valamely formában nálunk is. Sokkal okosabb dolog a békeszerződéseknek rendés, normális revíziója, mint egy kirob-banásszerű revíziója, mert, hogy re-vízió lesz, az bizonyos és Európá-ra a világbékére nézve sokkal jobb a szerződések békés revíziója mint azok előbb-utóbb bekövetkező fel-robbantása.

A lausannei konferencia szellemében a magyar jóvátételek törlésére is sor kerül

Walkó Lajos külügyminiszter nyilatkozott az egyezmény jelentőségéről

Budapest, július 12.
Walkó Lajos külügyminiszter Bu-dapestre visszaérkezve a MTI man-katársának az alábbi nyilatkozatot tette:

A lausannei konferencia záróégy-zőkönyve Magyarországot általános politikai szempontból közvetve mel-lékletei révén pedig közvetlenül ér-dekli.

Általános politikai szempontból a konferencia további lépést je-lent a nemzetek teljes egyenjo-gusága felé.

Nagy horderejű a záróégyzőkönyv-ben foglalt politikai természetű nyi-latkozat, amely megállapítja, hogy a népek közti egyetértés csak úgy lehet teljes, ha az nemcsak gazda-sági, de a politikai életben is érvé-nyesül.

Fontos továbbá MacDonald angol miniszterelnöknek a záróbeszede, amelyben sürgette a komoly lesze-relés megkezdését.

Magyar szempontból különösen érdekes a záróégyzőkönyv 3., 4. és 5. melléklete.

A 3. melléklet, amely a nem német jóvátételekre és a békeszerződések más terheire vonatkozik, egyelőre csak annyit mond, hogy az érdekelt államok e kérdésekben konferenciát fognak tartani, de

nehéz elképzelni, hogy ne alkal-mazzák a magyar jóvátételei fi-zetésére azokat az elveket, ame-lyeket az általános gazdasági és pénzügyi újjáépítés érdekében nyíltan magukévé tettek. A ma-gyar kormány a talán október-ben meginduló tárgyaláson ezt az egyetlen képviselhető állás-pontot fogja magáévé tenni.

A 4. melléklet alapján valószínűleg már a közeljövőben összeülő közép- és kelet-európai konferen-cia bizonyára arra az ered-ményre fog jutni, hogy az agrár-államok gazdasági megerősödése előfeltétele a közép- és kelet-európai államok békés fejlődé-sének.

Rendkívül érdekes, hogy a lausannei konferencia a fenti kérdések tárgya-lásába Svájcot, Hollandiát és Bel-giumot is be kívánja vonni. Az egye-kezet oda irányul, hogy a tervezett

konferencia lehetőleg már az év vé-géig konkrét eredményre jusson. Megelégedésünkre szolgálhat, hogy a közép- és kelet-európai agrár-kérdések megoldásának szük-ségessége nem marad pusztá be-szélgetés, hanem azt olyan fon-tos okmányban rögzítették le, mint a lausannei konferencia zá-róégyzőkönyve.

A világgazdasági konferencia elő-

készítésével foglalkozik a záróégy-zőkönyv 5. melléklete. Az előkészí-tés azonban kiterjed az összes ak-tuális pénzügyi és gazdasági kérdé-sekre.

Mindent összegezve úgy vélem, hogy

a lausannei konferencia egy ál-lomás, amely megadja a népek-nek a lehetőséget és eszközöket a további építőmunkára.

A minisztertanács fontos döntést hozott a csődönkívüli kényszer-egyezségi eljárás egyszerűsítéséről

Budapest, július 12.

A kormány tagjai ma délután mi-nisztertanácsot tartottak a minisz-terelnök elnöklésével. A miniszter-tanács Walkó külügyminiszter a lau-sannei konferencia lefolyását és az ez alkalomból ott folytatott tárgya-lásait ismertette, egyébként a csü-törtöki párttervezleten az egysé-gespárt előtt fog beszámolni részle-tesen.

Elfogadta a minisztertanács a csü-dönkívüli kényszer-egyezségi eljá-rás egyszerűsítése, olcsóbbá tétele és az ezzel kapcsolatos rendelkezések tár-gyában kiadandó kormányrendelet

tervezetét.

Ezzel a kormányrendelettel össze-függésben, amely a legközelebbi idő-ben fog a hivatalos lapban kihirdet-tetni, az igazságügyminiszter legkö-zelebbi rendeletet bocsát ki saját ha-táskörében annak a februárban már kiadott kormányrendeletnek végre-hajtása tárgyában, amely a közme-g-biztatásnak eljárási ügyvédek és egyéb személyek részére bíróság előtti eljárásokban megállapított díjak egy részének ügyvédi ióleti célokra való fordítását szabályozza.

A minisztertanács ezenkívül folyó ügyeket tárgyal.

Teljes csőd fenyegeti Szovjet-oroszország élelmiszer ellátását

A parasztiok megtagadták az aratásban való részvételt

London, július 12

Molotov és Stalin a népbiztosok ta-nácsa nevében kiadott közös dekrét-umban további messzemenő kedvez-ményeket ígérnek a parasztioknak, ha a termés begyűjtése során támogatják a hivatalos élelmiszerrekvizitálást. A földmivelési népbiztoság jelenti, hogy az aratást a megfelelő szerszámok hiánya is nagyban hátráltatja. A kol-lektív farmok személyzete nem haj-landó kaszával és sarlóval aratni s kijelentik, hogy a termés várhat ad-dig, amíg meg nem érkeznek az álla-

luk követelt modern gépek.

Az ipari központok élelmiszerellá-tását teljes csőd fenyegeti. Moszkvá-ban, Leningrádban és Ukrajnában a gyárak néha napokig nem kapják meg még a minimális kenyér-fojada-got sem. Az állami termelőbizottsá-gok panaszkodnak, hogy az élelmi-szerszállító szervezetek a rekvizitálá-si sikertelensége következtében nyílt piacon próbálják szükségleteiket fe-dezni és ezzel hallatlan élelmiszerdrá-gulást idéznek elő.

A lap ára 10 fillér

Bizalmat szavaztak Herriot kormányának

Páris, július 12.
A pénzügyi javaslatok tárgyalásának mostani képviselőházi ülése olyan hosszúra nyult, amíg eddig nem akadt példa. A tegnap délután megkezdett tárgyalás ma délután háromnegyed 12 órakor ért véget.
A ma délelőtti tárgyalás során hosszas vita fejlődött ki az általános jövedelemadó átdolgozott skálájának kérdésében. A Ház talánvagy többsége hozzájárult a kormány javaslatához. Bizalmat is szavaztak a kormánynak. A kormány győzelmét a mérsékelt pártok magatartása döntötte el. A kormány többségének ez az átalakulása teljesen új helyzetet teremt a belpolitikában.

Amerika „disznó” szerencséje

A Daily Mail jelenti New-Yorkból, hogy az amerikai sertésárak váratlan emelkedése jelentősen javította a mezőgazdaság helyzetét. Az utolsó hat hét alatt az Egyesült Államok sertésállományának értéke 250 millió dollárral növekedett. Ez az emelkedés természetes, mert a kormány semmiféle módon nem folvik e az állatárak szabályozásába. A newyorki Wall-Streeten már ez a jelszó kezd népszerűvé válni: „A disznó fog bennünket a gazdasági válságból kivezetni.”

Országos magyar szőlőnap.

A Magyar Mezőgazdasági Kivitelési Intézet, a mezőgazdasági és kereskedelmi érdekeltségek, valamint a hivatalos körök bevonásával értekezletet tartott, amelyen egy országos magyar szőlőnap megrendezése képezte a tárgyalás tárgyát. A felszólalók egyhangúlag annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy ez a kezdeményezés a magyar mezőgazdaság egyik legfontosabb ágának felkarolását jelenti, ami különösen most vált aktuálissá, mikor a nehéz gazdasági helyzet folytán az értékesítés oly óriási mértékben megrögzött. A magyar szőlőgazdálkodás cca 700.000 embernek ad kenyeret és ez olyan nagy szám, hogy az illetékeseknek mindent el kell követniük ezen nagy gazdálkodó réteg prosperitásának érdekében. Azután az értekezlet a különböző kivitelési módokat tárgyalta.

22339—932. VI. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Kövesdy árvatartó alaphól az 1932. évben felruházandó 50 fű és 50 leánygyermekruha és cipő szükségletének szállítására írásbeli versenyárgyalást hirdetnek.

A szállítási határidő 1932 október hó 10. A „szállítási feltételek” és az ajánlati űrlapok a VI-ik közigazgatási rendészeti ügyosztálynál (renovációs épület) Kossuth-utca 20. szám III. em. 92-b. sz. szoba a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve összköltségi áron megszerezhetők. Ugyanott a szállításra vonatkozólag részletes felvilágosítás nyerhető. Egyebekben a 88500—932. B. M. számú Közigazgatási Szabályrendelet rendelkezései az irányadók. Az írásbeli ajánlatokat a f. évi augusztus hó 8-án, hétfőn délelőtt 11 óráig teheti a városi közigazgatási rendészeti ügyosztálynál a fentebb megjelölt hivatalos helyiségben beadni.

Polgármester.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

MacDonald a lausannei konferencia után is nagyon kényesnek látja a helyzetet

London, július 12.
Az alsóházban MacDonald miniszterelnök hosszabb beszéddel ismertette a lausannei egyezményeket, amelyeket úgy mond, a népszövevényi jóvátételi problémák elintézéséhez fognak vezetni, tudja, hogy a mai helyzet nagyon kényes és a maga részéről is meg van győződve arról, hogy Amerika népe nem kevésbé hajlandó a nehézségek elkerüléséhez segédkezni nyújtani, mint bármely más nemzet. Nagyon sajnálatos az a beállítás, mintha Lausanne

ultimátum lett volna Amerika számára.

Az európai gazdasági és pénzügyi problémák megoldásához a politikai problémák megfejtése és a politikai gondolkozásmód tisztázása is szükséges. Vissza kell hozni egyes nemzetközi viszonyokat, hogy Németország, mint önérzetes nemzet, a többi nemzetekkel egyenlő sulyal bírjon a népek tanácsában. Kéri, hogy a ház fogadja helyesléssel a lausannei konferencia eredményeit. (Zajos helyeslés.)

Románia a népszövetség beavatkozását kérte pénzügyeinek rendezéséhez

Bukarest, július 12.
A Romániába kiküldött népszövevényi pénzügyi szakértő a külföldi újságírók előtt ezeket mondta:
Románia a népszövetség kollaborációját kérte a gazdasági pénzügyi

újraépítés munkálataiban és a népszövetség engem küldött ki, hogy román kormány szándékát itt pontosan megismerjem. Hangsúlyoznom kell, hogy Románia csupán kollaborációt kért a népszövetségtől és nem pénzügyi segítséget.

A Bánátban a gabonarozsda elpusztította a termés hetven százalékát

Belgrád, július 12.
Bácska-Bánát jugoszláv részeiben a gabonarozsda óriási pusztítást tett. A rozsda pusztítás miatt átlag 2.5—3 mázsa buza várható kat. holdanként, —

Egyes helyeken a termésnek több mint 70 százaléka elpusztult. Ahol a gabonarozsda nem pusztított, ott a sáskák végeztek pusztító hadjáratot.

A kultuszminiszter rendeletet adott ki a madarak és fák kultuszának ápolásáról

Budapest, július 12.
Dr. Karáfiáth Jenő kultuszminiszter elrendelte, hogy a madarak és fák napján, vagy más erre alkalmas napon, de a madarak és fák napjára való emlékezéssel, valamennyi vidéki állami, községi, társulati, magánérdekeltségű népoktatási intézet, közép- és szakiskola tanuló ültessenek el a község (város) temetőiben hozzátartozók sírjára, továbbá a hősök temetőjében a hősök szobra körül virágot vagy más ültetményt és szabad idejükben gondoskodjanak az ültetmények állandó ápolásáról.

Elrendelte a miniszter, hogy az említett minden iskola tanuló a jelzett napon a község előjárósága által arra kijelölt s a község határába eső nem állami utak mentén a község területén, utcáinak szélén legalább egy-egy gyümölcs, vagy egyéb hasznos fát ültessenek el és gondozzák, amely eljárás alkalmas arra is, hogy a tanulóknak a gyümölcsstermelés iránti érdeket kifejlessze, az ifjuság ilyen irányú munkálkodásával szolgálja egyetemes legeredményesebben a márdvédelem ügyét is.

Miskolcon is tüntető sztrájkot rendeztek a kereskedők és iparosok

Részletesen beszámoltunk a múlt napokban arról, hogy a debreceni kereskedők és iparosok félnapos tüntető sztrájkot rendeztek a magas adók miatt és azért, mert nem egyforma elbánásban részesülnek a gazdasági közönséggel. Debrecen példáját most követte Miskolc is.

A miskolci kereskedők és iparosok ugyanis kedden reggel 10 órától déli 12 óráig bezárták üzleteiket és műhelyeiket s nagygyűlést tartottak. A gyűlésen a résztvevők egyenlő elbánást követeltek. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a miskolci kereskedők és iparosok azt kérik a kormánytól, hogy haladéktalanul indítsa meg a közmunkákat, csökkentse a kormány a közterheket, adókat, állapítsa meg a létminimumot, szervezze át a társadalombiztosítást, köztartozásoknál szüntesse meg az árverést, hatálytalan

nítsák a letiltási intézkedéseket és a hátralékok megfizetésére öt évi haladékot adjanak. Kérték azonkívül a kartellek megrendszabályozását is. A memorandumot eljuttatta egy küldöttség dr. Hodobay Sándor polgármesterhez, aki azt a kereskedelemügyi miniszterhez fogja beterveztetni.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a napilapban meghirdetni, 10 szó 50 fillér, hirdetés feladási helye: Kossuth-utca 3.

Mussolini fiát Budapestre várják

Budapest, július 12.
Huszadika táján az olasz ballilák nyolcszáz főnyi csoportja érkezik Budapestre. A ballilák csoportjával Budapestre várják az olasz kormányelnök, Mussolini két fiát is. A ballilák külfönről érkeznek Budapestre és ünnepélyesen fogadják őket. Gondoskodás történt elszállásolásokról is. A ballilák nyolc napig tartózkodnak Budapesten és nemcsak a főváros nevezetességeit tekintik meg hanem két vidéki kirándulást is terveztek. Lesz egy hajóút a Dunán, amikor Visegrádot is meglátogatják.

Fábián Ferenc hentesmester felesége hirtelen meghalt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Kedden városzerte nagy részvétet keltett egy hirtelen tragikus haláleset híre, amely Debrecen polgári társadalmának több köztisztviselőiben álló családját borította mély gyászba. Fábián Ferenc debreceni hentesmester fiatal felesége, alig egy napos súlyos szenvedés után hirtelen elhunyt. A 38 esztendő fiatalasszony hirtelen betegedett meg vesegyulladásban és a súlyos kór olyan rövid idő alatt felőrölte szervezetét, hogy az orvosi beavatkozás sem segíthetett rajta és kedre virradó hajnalban meghalt. A tragikus véget ért Fábián Ferencné csütörtökön délután temetik a Timárutcai gyászházról az új köztemetőbe. A gyászszertartáson az Iparos Dalárda fog közreműködni.

A zsidók télen a Papen kormánytól

Berlin, július 12.
A zsidó távirati iroda annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy a mostani kormány alatt a zsidóság jogi helyzete veszedelemben forog. A birodalmi kancellári hivatal államtitkára Sobernheim professzorhoz intézett levelében a leghatározottabban kifejezésre juttatta, hogy a zsidókkal semmiképpen sem akarnak hátrányosan elbánni.

Norvégia annektálta Grönland egy részét

Oslo, július 12.
Norvég Távirati Iroda. Eddig hivatalosan meg nem erősített jelentések szerint a norvég kormány annektálta délkelet Grönlandnak azokat a területeit, amelyeket a múlt évben norvég expedíciók felkerestek. Ez a lépés válasza a dán kormány legutóbbi intézkedésére. A dán kormány ugyanis legutóbb expedíciókat küldött Kelet-Grönlandba.

Szerelmi bánatában öngyilkos lett egy leány

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A mosd községben nagy izgalom van: öngyilkos lett a falu szépe, egy fiatal, tizenkilenc éves leány, Forján Juliska. A egész falu tudta, hogy a leány szerelmes volt egy odaváló legénybe, aki azonban hidegen viselkedett imádójával szemben. A szülők sem nézték jó szemmel a kezdődő viszonyt. A leány annyira elkeseredett emiatt, hogy állandóan az öngyilkosság gondolatával foglalkozott. Tegnap hajnalban a lakásán a mestergerendára fel is akasztotta magát. Egy pár sorból álló levelet hagyott hátra, amelyben megírta, hogy szerelmi bánatában lett öngyilkos. A debreceni ügyvédség a temetési engedélyt megadta.

Repülőgéppel lezuhant és szörnyethalt Bata cseh cipőgyáros

Saját gyártelepén történt a katasztrófa

Prága, július 12.

Bata Tamás az ismert cseh nagyiparos, „Európa cipőkirálya“ halálát okozó repülőkatasztrófának esett áldozatul. Bata repülőgépe, amelyen a nagyiparos üzeti utra akart éppen indulni, kedden reggel 6 órakor a cipőkirály otrokovicei saját repülőtere fölött lezuhant. A gép roncsaiból Bata testét holtan, három részre szakadva húzták ki.

Bata borzalmas halálának híre egész Csehszlovákiában leirhatatlan izgalmat váltott ki.

Hírek Bata öngyilkosságáról

Azokat a híreket, hogy a repülő-szerencsétlenséget szándékosan idézte elő és hogy Bata Tamás öngyilkos lett, a leghatározottabban cáfolják. Bata Tamás kedden reggel hat órakor készenlétbe helyezte magánrepülőgépét, kiadta az utasítást a pilótának, hogy álljon starthoz, mert sürgős üzeti ügyben Németországon keresztül Svájcba kell utaznia. Bata Tamás repülőgépe az otrokovicei repülőter egyik hangárjában állott. Kevéssel hat óra után a pilóta már készen állt a starthoz. Bata Tamás egyedül jött ki a repülőterre. Félhét órakor a gép elindult. Alig egy kilométernyire a starttól a hatalmas Junker-gép 200 méter magasságból váratlanul lezuhant. Ugy a pilóta, mint Bata Tamás szörnyethalt.

A katasztrófa okát eddig nem lehetett megállapítani. Csak annyit láttak, hogy a gép hirtelen egyensúlyát veszítette és a következő pillanatban nyílegyenesen a földre zuhant. Mire a segítő a helyszínére érkeztek, a pilótát, Batát már holtan találták.

A holttest teljesen szétrombolódott. A repülőgép vasdrócsák és törmelékkel a szó szoros értelmében szétvagdosódtak a holttestet.

Bata holttestének darabjait három részben húzták ki a roncsok alul. Brouček pilóta a helyszínen szintén meghalt.

A cseh cipőkirály öngyilkosságának híre azzal van kapcsolatban, hogy a Bata-gyár két héttel ezelőtt beszüntette üzemét azzal, hogy nyári szabadságot ad munkásainak.

Merénylétéről is terjedtek el hírek

Pozsony, július 12.

A katasztrófa okára vonatkozólag Zlinben egész sereg fantasztikus és hihetetlen hír kering.

Az első hírek arról terjedtek el, hogy Batát lelőtték. E hír szerint elbocsátott munkásai közül többen állították össze és követték el a merénylétet. Azt is mondják, hogy a bosszúálló munkások elrontották a repülőgépet, hogy így álljanak bosszút Batán, aki az egész vidéket

nyomorba döntötte, mert több ezer munkást bocsátott el. Van olyan hír is, amely szerint Bata öngyilkosságát követett el. Bata, aki zseniális módszerrel ilyen óriási mértékben fejlesztette ki gyárát, most állítólag a teljes összeroppanás előtt állott és anyagi bajai elől nem tudott más kiutat találni, minthogy öngyilkosságot követett el. Persze, ez is csak híresztelés.

A sok fantasztikus hír közül még legvalószínűbbnek látszik az a feltevés, hogy a tegnapi nagy zivatar és a mai hőség olyan légköri változást

sokat idézett elő, amikkel a repülőgép megküzdeni nem bírt, valószínű légúti térbe került és lezuhant.

Hivatalos jelentés a katasztrófáról

Bata cipőgyáros szerencsétlenségéről még hivatalosan a következőket jelentik:

A repülőgép startját a sűrű köd miatt másfél órával elhalasztották. A pilóta azt ajánlotta, hogy várjanak még. Bata azonban indulni akart, mert 10 órakor várták Zürichbe. Bata a pilóta mellett helyezkedett el. Néhány perc múlva zuhanást hallottak. Egymásután siettek elő lakásaikból a cipőgyár alkalmazottjai és a repülőgép roncsai alatt élettelenül találták Batát és a pilótát. A gép eleje a földre furdott, a kabint magabazáró törzs sértetlen maradt. A repülőgép kb 20—30 m. magasságból zuhant le.

Az oláh választási küzdelemben megindult a hajsz a magyar pártok ellen

Bukarest, július 12.

Vajda kormányelnök külföldi sajtóképviseelők előtt kijelentette, hogy szándéka a legszabadabb választásokkal lefolytatni az országban. Az állam hivatalos szervei nem avatkoznak bele a pártok küzdelmébe. A választások közeledtével mindig és mindenütt nő az izgalom.

Udvarhely megyében gróf Bethlen

Györgyöt, a magyarpárt országos elnökét, ellentétben Vajda kormányelnök ígéretével, több helyen feltartóztatták a csendőrök és annak ellenére, hogy írásbeli engedéllyel rendelkezett nem engedték meg a gyűlés meg tartását. Gróf Bethlen György emiatt panasszal fordult Vajda miniszterelnökhöz.

Teljes siker koronázta a SZEFEHÉ és a Misszió Társulat vasárnapi guthi kirándulását

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Óriási tömeg vonult fel vasárnap a Városi Erdei Vasút állomásához, ahonnan három vonat szállította a kirándulókat a guthi erdőbe. A rendezőség megfeszített erővel dolgozott, hogy a nagyszabású vállalkozáson semmi fennakadás ne legyen. A SZEFEHÉ rendezőségének ez a fáradozása sikerrel is járt, mert az első vonatindulástól az esti hazatérésig minden a legteljesebb rendben, a megállapított műsor szerint folyt le.

A kirándulókat a legnagyobb kényelem fogadta mindenütt. Hála a rendezőség mindenre kiterjedő figyelmének, a kirándulók mindvégig

kellemes és közvetlen hangulatban töltötték idejüket. Különösen délután volt emelkedett a hangulat, amikor rége nem látott jövedv és gondtalan mulatás kerítette hatalmába az egyébként gondoktól terhelt közönséget. Mindenki érezte talán azt, hogy ez a pár derűs és boldog óra új erőt és kitartást fog adni a további napi küzdelmekben. A rendezőség olcsó ebéddel, büffével, különféle társas játékokkal gondoskodott a közönség kényelméről és szórakoztatásáról.

A jól sikerült kirándulást a SZEFEHÉ és a Szociális Misszió Társulat közösen rendezte, dr. Kazinczy

Gáborné elnöknek vezetése mellett. Különösen sokat fáradozott azonban Horváth Antal százados és felesége, akiknek önzetlen munkássága hozta a kirándulás rendkívüli sikerét és felelhetetlen szépségét. Kivette részét a sikerből a SZEFEHÉ rendezőség is szívós munkásságával és mindenre kiterjedő figyelmével. Mindez azonban kevés lett volna Radeckzy József városi vasutigazgató lelkes támogatása nélkül, aki rendkívüli leleményességgel oldotta meg a kiállítás problémáját.

A két előkelő egyesület vasárnapi kirándulása oly kellemes hangulatú és tökéletes sikerű volt, hogy mindenki, aki nem volt ott, csak vesztett vele.

Leverték a perui forradalmat.

Lima, július 12.

A perui forradalmat leverték. A kormánycsapatok hétfőn négy napig tartó ostrom után elfoglalták Trujillo városát, amely a múlt hét elején véres harcok árán a forradalmárok kezébe került. A kormánycsapatok bevonulása után a felkelők a hegyek közé menekültek. A véres ütközet halottainak számát többszázra becsülik. A forradalmárok mielőtt kiűritették volna a várost, szabad fosztogatást engedélyeztek a szesz középületeket felgyújtották.

Javult a közegészségügy állapota Hajdúvármegyében

Hajdu vármegyének június havi egészségügyi közalapotairól dr. Görgey Márton tiszti főorvos a következő jelentést terjesztette elő:

A vármegye népmozgalma a megelőző május havi népmozgalomhoz hasonlítva, jónak mondható. Született 454 gyermek, kik közül halvaszületett 16 (3,6%), meghalt 265 egyén s így a természetes szaporodás 173 lélek.

Uralkodó kóralak volt az elmúlt hónapban a lélegző szervek hurutos megbetegedése s itt-ott jelentkezik már a csecsemők és kisdetek emésztő szerveinek hurutos megbetegedése is, amely betegség a nagy melegben és a rossz anyagi körülmények közt valószínűleg nagyon elterjedni.

A fertőző betegségek szörvánvosan jelentkeztek s közülök előfordult: 1. Roncsoló toroklob: 16 esetben. Mgy. 8. ápm. 8 beteg. 2. Vörheny 9 esetben. Mgy. 3. ápm. 6 beteg. 3. Kanvaró 6 esetben. Mgy. 1. ápm. 5 beteg. 4. Hasi tifusz 11 esetben. Mgy. 1. kórházba szállítottak 6 beteget s ápm. 4 beteg. 5. Szamár-(hök) harat 7 esetben. Mgy. 4. ápm. 3 beteg. Az idült fertőző betegségek közül gümőkór 47 esetben, az összes halálozásnak 17,7 százalékában volt a halál oka.

Baleset folytán meghalt 2. öngyilkossággal vetett véget életének 11 egyén.

A jelentés közli, hogy az alispán a közgyógyoszerellátás ügyében rendelkező népiéleti miniszteri rendelet végrehajtása ügyében kimerítően intézkedett. Szintgy életbe léptette az új szülészeti rendtartást.

A jelentést tudomásul vették.

20	feleitteknek	40
	fillér a strandfürdőjegy	
5 fillér a kiszolgálási díj a		
MARGIT-strandfürdőben!		
Strandfürdőjegy gyermekeknek,		
16 éves korig, közepiskolai tanulóknak igazolás esetén		
16 éven túl is a pénztárnál váltva		
20 fill.		
12 darab jegy egyszerre váltva 2— pengő.		
Strandfürdőjegy felnőtteknek		
a pénztárnál váltva		
40 fill.		
12 darab jegy egyszerre váltva 4— pengő.		
Strandfürdőjegy		
a villamoson oda- és visszautazással együtt a villamos		
kalauzoknál váltva		
50 fill.		
Kiszolgálási díj		
5 fill.		
Kabinért NEM KELL külön fizetni.		
Idény, havi és kedvezményes családi bérletek		
rendkívül olcsón válthatók a pénztárnál.		

„Erzsébet Királyné Szálló“
Budapest, IV., Egyetem-utca 5. szám
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)

60 éve a fővárosi uri középosztály találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

LESZALLITOTT ARAK:

SZABÓ IMRE tulajdonos.

FÓRUM

Biztosítani kell egy strand-napot a nőknek

Előkelő helyről kaptuk és közöljük az alábbi felszólítást:

A Mindenható kegyelme egy nagyértékű ajándékban részesítette Debrecen s ezt az agilis városi vezetőség remek formákba hozva adta át a közforgalomnak.

Egy 86 éves igen tisztelt idős nőrokonom többször elmesélte, hogy fiatal leány korában még arra is ügyelték, hogy a ruha alsó szélé csak a cipő orrát engedje láttatni.

Hol vagyunk már ettől? Fél század előtt a divat a mélyen kivágott öltözékekkel, még előbb a krinolinokkal kísérletezett; aztán mindegyikben a test kultusza hatalmasodott el, előbb a szoknyák rövidülésében, utóbb az u. n. strandolásban.

Mostanában hol itt, hol ott hallani előkelő urinók panaszát, akik a mindkét nembeliek együttfürdése miatt nem tudják igénybevenni a gyógyfürdőt! De férfiak is említették, hogy a közös fürdést szeméremértőnek találják és ezért női családtagjaikat visszatartják onnan.

Hivatkoznak Egerre és egyik-másik budai fürdőre, ahol a nők másnapokon, a férfiak is másnapokon járnak a strandra.

Ezzel szemben azzal argumentálnak sokan, hogy elkülönült fürdés esetén kevesen járnának ki és a jövedelem elmaradna, amiből városunknak nagy károsodása származnék.

A tengerparti és nagyfolyami strandokat nem lehet felhozni, szerintem, követendő példának, mert ott kilométerekre menő távolságokban alig látják egymást a hűs hullámokba vágó gyakoizók. Ellenben az ilyen párszáz négyzetméternyire terjedő medencékben nagyon is közszemlére vannak kitéve az ott fürdőzők.

Igénytelen nézetem szerint egy közbeeső megoldást lehetne behozni: azt, hogy a hét egyik napján (legalkalmasabb volna a péntek) csak nők vehetnék igénybe a fürdőmedencéket. A többi hat napon aztán közösen fürdőhetnek, akiket nem zseniroz az együttes uszkálás.

Ezt a szerény nézetemet már többen helyeselték s ezzel a jövedelmesség sem csorbulna!

A város nagyérdemű vezetőségének megfontolásába ajánlom a fenti megoldást, amely lehetővé teszi, hogy azok a szemérmes hölgyek is igénybevegyék ezeket a gyógyvízi medencéket, akiket a közösfürdőzés feszélyez.

Egy megfigyelő polgár.

Nyolc napi elzárásra ítélték egy költséges munkanélkülit

Zalaegerszeg, július 12.

A legutóbbi általános razzia során a csendőrség Pozva községben elfogott egy Erben J. Vilmos nevű férfit, akiről kiderült, hogy hónapok óta foglalkozás nélkül van, ennek ellenére költséges életmódot folytat. Legutóbb öt hétig Zalaegerszegen tartózkodott, ahol egy este 120 pengőt dorbézolt el az egyik vendéglőben. A rendőri büntető bíró a nagy-lábon élő munkanélkülit közveszélyes munkakerülés miatt nyolc napi elzárásra ítélte. Egyben megindították a nyomozást annak megállapítására, tulajdonképpen mihől él az illető.

Az elmúlt tanévben ezernél több növendéke volt az öt tagozatu Svetits Intézetnek

Fél évszázaddal ezelőtt alapították a Tiszántul legnagyobb katolikus leánynevelő iskoláját — Megjelentek a Svetits Intézet évvégi értesítői

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A „Debreceni Újság—Hajduföld” elsőnek számolt be ez év tavaszán a Tiszántul legnagyobb leánynevelő intézetének félszáz esztendősi jubileumáról. Megirtuk akkor, hogy Svetits Mátyás debreceni kereskedő özvegye 1882-ben minden vagyonát egy róm. kath. leánynevelő intézet létesítésére hagyományozta és ebből fejlődött ki az a hatalmas iskola, amelynek öt tagozatában több, mint ezer növendék tanult az elmúlt iskolai év folyamán. Schlauch Lőrinc bíboros, Wolaika Nándor püspök és dr. Lindenberger János apostoli kormányzó nevéhez fűződik az országos hírt intézet kifejlődése, amelynek legujobb tagozata, a hat évvel ezelőtt alapított leánylyceum is rendkívüli sikerrel tölti be áldásos hivatását.

A Svetits Intézet öt tagozatának művészi kiállítású, izléses nyomása értesítői, amelyek a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat nyomdájában készültek, a napokban hagyták el a sajtót. Az értesítőket az iskola halhatatlan emlékü iktatójének, dr. Schlauch Lőrinc kardinálisnak fényképe ékesíti abból az alkalomból, hogy július 10-én volt halálának harmincadik évfordulója. A főpásztorról Kovács Sándor hittanár, a „Katholikus Figyelő” szerkesztője írt nagyértékű emlékezést az értesítők számára, amelyeknek színvonalát még több szép értekezés és leírás is emeli.

Ötvenhat színjelenes tanulója volt a leánylyceumnak.

A Svetits Intézet legfiatalabb tagozata a leánylyceum, amely az elmúlt tanévben nyitotta meg fokozatosan a hatodik osztályát. A lyceum mint ismeretes, teljesen egyenrangú a humán- és reálgimnáziumokkal. Az itt szerzett érettségi bizonyítvány ugy az egyetem összes fakultásain, mint a főiskolákon rendezhető felvételi vizsgákra képesít. A tizenhat tagú tanári testület élén Mellau Márton igazgató apostoli kormányzó helynök és pápai prelátus áll, aki mintaszerű középiskolává fejlesztette a tagozatot, amely a gimnáziumoktól annyiban különbözik, hogy latin, német és francia nyelveket tanítanak benne. A német már az I. osztálytól, a francia pedig a III. osztálytól kezdve kötelező tantárgy.

A leánylyceumnak 240 tanulója volt, akik közül ötvenhatan színjelenes évvégi bizonyítványt érdemeltek ki. Az iskolában dr. Glatföld Gyula csanádi püspök, dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, dr. Ady Lajos tankerületi főigazgató és dr. Láng Nándor egyetemi tanár, a róm. kath. egyház világi elnöke végeztek hivatalos látogatásokat.

A tanítónképző-intézet.

A debreceni Svetits Intézet tanítónképzőjében, amelynek szintén Mellau Márton apostoli kormányzó helynök az igazgatója, 196 növendéke volt. A kitiűnő sikerült képesítő vizsgálatok eredményeiről már beszámoltunk a „Debreceni Újság—Hajduföld” olvasói előtt és így csak néhány statisztikai adatot ismertünk. A tanári testületnek tizenkilenc tagja van. A növendékek közül jelesen vizsgázott 26, az ered-

ményel 90. A képezde gyakorlati elemi iskolájában 54 leány tanult. A képesítő vizsgálatokon 43 növendék vett részt. Jeles oklevelet nyertek heten, jó rendű huszonnégyen, elégségeset tizenketten. A képesítőn egyetlen növendék sem utasított ismétlésre. A munkamesterői vizsgálatokon tizenkilencen kaptak képesítő oklevelet, köztük ötten jeles és kilencen jó eredménnyel.

Női pariskola, polgári és elemi iskolák.

Egyik legnépszerűbb tagozata a Svetits Intézetnek a Női pariskola,

Pénteken nyitják meg hivatalosan a köztemetőt

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A köztemető hivatalos megnyitása július 15-én, pénteken reggel nyolc órakor lesz. Ettől az időtől kezdve életbe lép a kötelező ravatalozás a köztemetőben, ahonnan történik ezután a temetés is. A megnyitáson részt vesznek az egyházak és a város képviselői. A református egyház a megnyitás alkalmával a ravatalozó épület legnagyobb helyiségében könyörgéssel járul Isten ke-

mény dr. Lindenberger János apostoli kormányzó igazgatása mellett hetven növendéket foglalkoztatott. Az ipariskolának fehérműi varró, felsőruha varró és himző szakosztályai vannak, amelyekben végbizonyítványt szereztek harmincnyolcon. A tanári testület tagjainak száma tizenöt.

A polgári leányiskola Mellau Márton igazgatása és Besenyői Mária Irén intézeti főnöknő igazgatóhelyettes vezetése alatt 313 növendéket foglalkoztatott. A tanári testületnek száma tizenhét. A négy osztályban ötvenegy tanuló érdemelt ki színjelenes bizonyítványt.

Az elemi leányiskolában, amelynek dr. Lindenberger János apostoli kormányzó az igazgatója, 174 növendék részesült oktatásban. Ezen közül hetvenkilencen kaptak színjelenes bizonyítványt.

gyelmi széke elé, hogy gondviselésének erejével vegye körül azt a helyet, ahova sok ezren fogtak nyugalomra térni az élet harcát után. Ezt a szolgálatot Úray Sándor lelkész fogja végezni. A központi lelkész hivatal felkéri mindazokat, akik részt akarnak venni e kegyetes aktuson, hogy a nevezett helyen a jelzett időre pontosan jelenjenek meg.

Szublimáttal és luminállal mérgezte meg magát egy reménytelenül szerelmes püspökladányi gazdalegény

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Megrendítő öngyilkosság történt kedde virradó éjszaka Püspökladány. Biró István odaváló huszonéves gazdalegény hónapok óta idvarolt egy ladányi leánynak, akit általában a falu szépeinek neveztek. A leány azonban nem viszonzta a legény érzelmeit, ami miatt Biró István felette elkeseredett és állandóan azt hangoztatta, hogy öngyilkos lesz, ha nem lesz övé a leány. Az ideál mindennek ellenére sem volt hajlandó a szerelmet viszonzni és a szerencsétlen Biró István végtelen tette határozta el magát: öngyilkos lesz. Revolvere nem volt,

az önkasztástól pedig irtózott, így azután azt határozta el, hogy méreggel vet véget életének. Rejtélyes módon sikerült nagymennyiségű szublimátpasztillához jutnia, majd luminállal vett be és olyan súlyos belső mérgezést kapott, hogy csak hamar meg is halt. Előzőleg eszméletlenül állapotban a debreceni klinikára szállították be, ahol a legrosszabb ápolás alá vették, de már az orvosi tudomány sem segíthetett rajta. A debreceni királyi ügyész a temetési engedélyt megadta, mint-hogy minden kétséget kizáróan öngyilkosság történt és büntény nem forog fenn.

Tűzvész pusztította el a hatvani gőzmalmot

A kár több mint kétszázezer pengő

Hatvan, július 12.

Az elmúlt napon Hatvan lakossága szörénabugásra és a félrevert harangok kongására ébredt. A községben óriási tűz ütött ki, az utonnan általakított Hatvani Műmalom felőrróppant lángnyelvek törtek felfelé.

A hatvani önkéntes tűzoltóság s a cukorvári tűzoltók teljes számban vonultak ki a Műmalomhoz, amely raktárával együtt alapjától a tetőig lángban állott. Már az első pillanatban nyilvánvaló volt, hogy a tüzet eloltani s a malmot nagyértékű berendezésével együtt megmenteni lehetetlen. Így a tűzoltók munkája csak a veszedelem lokalizálására szorított, de még így is roppant arófesítésbe került, míg az egész

lakosság, valamint az aszói tűzoltók segítségével a pusztító tüzet lokalizálhatták.

A hatalmas malomépület minden berendezésével, raktárával, amelyben több vagon buza és liszt volt felhalmozva, a tűz martaléka lett s a malomból nem maradt meg más, mint üszkös rom. A kár, hozzávetőlegesen 200,000 pengő, de ebben az összegben csak az elégett berendezés és az áru van benne, a malom kényserű szüneteltetéséből eredő veszteség ezen kívül ugyancsak nagy összegre rug.

Érdekes, hogy a Hatvani Műmalom most már másodszor pusztult el. Ezelőtt körülbelül tíz évvel ugyan csak tűzvésznek esett áldozatul.

A GABONAROSZDA PUSZTÍTÁSA Tömeges mérgezéseket okozott a gabonaroszda a biharmegyei aratók között

Aratás a rozsdapor felhőben

Derecske július hó.
— Kimegy a föld fagya máma is — mondja egykedvűen egy öreg aratómunkás a napközben várható nagy hőségre célozva.

Az, hogy aratáskor kánikula van, már nem okoz különösebb aggodalmat. Nyár van... és örülünk neki. Eleget panaszkodtunk a múlt télen és fogunk panaszkodni a jövő télen — s ezzel a köznapis bölcsességgel az aratók világában rendre is tér mindenkire. Az ideai aratáskor ugyan a hagyományos aratási melegnél is nagyobb hővel bocsájtja ki a Nap őfelsége sugarait, — bizonyára ő is rekordra törekszik — de most a szélsőséges kánikula mellett egyéb bajok is rontják az aratás hangulatát. Most bőven van ok a panaszra. Panaszkodik is mindenki... Panaszkodik a gazda:

— A gabonaroszda lerontotta a buza minőségét és csökkentette meny-

nyiségét.

Derecskén például egy nagy buza-táblában, ahol tavaly 80 kereszt volt, most 44 kereszt van. Másutt a tavalyi 28 kereszt helyett az idén 12 lett. De a kereszték számának megfoghatóságára még nem ad bízta képet a várható termésről.

— Máskor, ha több kalászt összeszelve végighuztuk rajta kezünket, hát „döcögött”. Most semmi hangot nem ad — mondja az egyik arató, bizonyítani akarván, hogy a látszat csal.

Ugyanezt teszi a másik:

— Gazdának látszik az élet, de mikor szétmorzsoljuk, alig marad valami a markunkban, — mondja a másik, miközben szavai igazolására többen is tenyerük közé fognak egy-egy kalászfejet. Sajnos, igazuk volt: a szemek vékonyak, ráncosak és nagyon-nagyon silányak.

Tépe községben 33 százalékos a termésár

Kettőharapok egy búzaszemét: a szem közepén üreg. Szomorú eredmény... kevés liszt, sok korpa. Terméskilátás: jó, ha a tavalyinak egyharmada lesz. De mondjuk, hogy birtokos barátom, illetve aratómunkásai, akik munkájuk fejében részt kapnak, tulságosan pesszimistikusan ítélnek meg a helyzetet. Tudomásom van azonban hivatalos becslésről is: Tépe községben, a préposti birtokon hivatalos becslés 33 százalékosan állapította meg a kár nagyságát, ami tekintve, hogy hivatalos ember mindig inkább optimistikusan lát, szintén lesújtó eredmény.

Ez volt az ideai aratás képének a szomorubb része.

Fojtogató rozsdapor felhőben folyik az aratás

Azonban nem kevésbé szomorúak az aratók szemét, tüdejét, gégejét egyaránt veszélyeztető, mérgező hatású por: a gabonaroszda gátló jelenléte sem. Sűrű porfelhő veszi körül az aratókat, mintha szekér haladt volna el a buzatábla mellett és az verte volna fel a nagy port. De nem. Annál is rosszabb: a fojtogató krákgóásra, köhögésre készítő gabonaroszdaport hárítatja őket a munkájukban.

— Gázmaszkot kéne ide felvenni, — mondja az egyik, de munkaközben többet sem ő, sem a többi nem szól. Felnek, hogy a szájukon behatol a por.

Védekezni próbálnak: torkukat általában öblögetik s ez ideig-óráig enyhíti a keserű, nyomasztó érzést, amit a por belélegzése kelt.

De maguk sem tudják precízen meghatározni, hogy mit éreznek a mérgező por hatása folytán. „Nehéz lesz tőle a fej” — foglalják össze mindazt a kellemetlen érzést, amely általában rájuk nehezedik.

A barnás-vörös porral belepert testű és ruhájú aratók mutatják, honnan száll fel a por a kaszasubintás nyomán: a szár közepét körülölelő levelet vastag gabonaroszdaport borítja, amely ujonnan a vas rozsdájához hasonló nyomokat hagyott. A szaga pedig a törött, erős paprika szagára emlékeztet.

Kérdés nélkül beszéli az egyik, hogy a száron lévő gabonaroszda az oka, hogy olyan silányak a szemek:

— A gabonaroszda felfogta a talajból feljövő életet, nedvességet

nem engedte a kalászba jutni.

— És mi idézte elő a gabonaroszdat? — vetem fel a kérdést.

Pillanatig hallgatnak. Nem biztosak a feleletben.

— Az eső után keletkezni szokott mézharmat, az az oka az egésznek, — mondja az egyik.

— A két hét előtti éjszakai sűrű köd okozta — így a másik.

Lehangoltak, de azért tréfásak is tudnak lenni.

— Majd káromkodnak a jószágok ha ennek a szalmáját megkapják mert bizony ez az állatnak sem jó — mondja egy középkorú, elkomorodó hangon.

A gabonaroszda lázás betegségét okoz

A mindenünnen hallatszó riasztó hírekre terelődött azán a szó.

— Igaz-e, hogy itt és ott három ember gabonaroszdamérgezésben meghalt? — kérdezik.

— Hát nem igaz!

Es ezután is orvosi véleményvel alátámasztva, megnyugtathatunk minden aratómunkást, hogy a gabonaroszda nem öl.

Legfeljebb csak mérgezéses megbetegedést okozhat, amintohgy Bihar megyében a derecskei járás majd minden községéből érkeztek mérgezéses hírek: de korántsem oly súlyos természetű a baj, mint ahogy azt sokan talán rossz akaratból igyekeznek felfújni és terjeszteni. A betegség lázzal jár és egy-két napig is eltart. Az izgatott por felduzzasztja a légcsövet, légesőhurut keletkezik és egy fél napig esetleg beszélni sem tud az illető. De ismétellen hangsúlyozzuk, bele még nem halt senki.

S ha talán minden aratómunkás megpróbálkozna a toroköblögetéssel, amint ez az állatnál látott helyen kitűnően bevált, a mérgezéséről elterjedt, tulzott riasztó hírek is valószínűleg egy-kettőre elhallgatnának.

Tollas Miklós.

Bezárták az egyik berlini egyetemet

Berlin, július 12.

A Frigyes Vilmos egyetem rektora az egyetem bezárását rendelte el, mert a hallgatók körében olyan erős izgatottság mutatkozik, hogy zavargásoktól lehetett tartani.

Hajdúvármegye kisgyűlése felszólította Hajduböszörmény várost a református egyház iskolai deficitjének elvállalására

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” már többször beszámolt arról, hogy Hajdú vármegye egyes városai és községeiben a református egyházközségek leromlott gazdasági helyzetük miatt képtelenek a népiskoláikat fenntartani. 1932. januárjában a hajduböszörményi református egyház fordult Hajduböszörmény városhoz azzal a kérelemmel, hogy adjon támogatást az iskola fenntartásához. Rásó István alispán közbelépésére a böszörményi képviselőtestület tizenötezer pengőt szavazott meg. Mint-hogy ezt az egyház kevésnek találta, ismétellen kérte a várost, hogy a még fennmaradt 42.000 pengő hiányt is vállalja magára. A képviselőtestület megtagadta a kérelmet, ami ellen az egyház felebbezéssel élt.

Hajdú vármegye kisgyűlése tegnapi ülésén foglalkozott a felebbezéssel. Az előadó főjegyző javasolta a felebbezés elutasítását megfelelő jogalap hiányában. A tárgyhöz elsőnek dr. Uzonyi György országgyűlési képviselő szöveget hozta. A felebbezést — mondotta — a támogatás megtagadása miatt lemondanak az iskola fenntartásának jogáról. A böszörményi református egyház 1928-ban 43.000, a következő tanévben pedig 20.000—64.000, legutóbb pedig 58.000, összesen tehát 183.000 pengőt fizetett rá a népiskoláira. Ezt az összeget az egyházközség földbirtokaira vették fel, amely 800 katasztrális hold s amelynek két év óta még az adóját sem tudták a súlyos megterhelések következtében fizetni.

Uzonyi György ezután előadta, hogy a papok, tanítók s egyházi tiszt-

viselők ez év januárja óta nem kaptak fizetést. Ezért kénytelen az egyház a várostól kérni támogatást. A tanítókkal, papokkal és egyházi tisztviselőkkel szemben 43.000 pengő adósság terheli az egyházat. A tanítók a szó szoros értelmében véve éheznek. Egyik-másik kap ugyan az államtól havi 70 pengő segélyt, de ebből egy családnak megélni nem lehet. A ref. egyház mindezeknek következtében egy héten belül lemond iskolafenntartási jogáról s így a kérdést már most jó lesz a közgyűlésnek napirendre venni, mert a segélyezés mindig kevesebb kerül, mint fenntartani az iskolákat, amire ilyen esetekben a törvény kötelezi a várost. Ezután Kálmán Ferenc fejtette ki az álláspontját, amely szerint a városhoz nincs módjában a református egyházon segíteni.

Rásó István alispán hangsúlyozta a kisgyűlésen, hogy Hajduböszörménynek, mint 30.000 lakosú városnak törvényszerinti kötelessége a polgári iskolát fenntartani. Ha ezt nem teszi, a kultuskormány fogja rá kötelezni s ekkor nemcsak a dologi, hanem a személyi kiadásokat is a városhoz kell viselnie. Molnár Pál balmazújvárosi lelkész mondotta el ezután, hogy az ő falujában is hasonló volt az eset. A község nem vállalta az iskolát, mire a kultuskormány kötelezte rá és így most 26.000 pengő helyett 52.000 pengőbe kerül az iskola fenntartása.

A kisgyűlés végül is feloldotta a segélyt megtagadó határozatot és felhívta a képviselőtestületet az egyház iskolai deficitjének elvállalására.

Nagy siker mellett folyt le a cserkészkerület céllövő versenye

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Tiszalökön még mindig folyik a kilencedik cserkészkerület nemzeti tábora, amelyen nagyszabású cserkész-céllövő versenyt is rendeztek nyolcvan résztvevővel. A verseny minden tekintetben nagy siker mellett folyt le és élénk tanábronzságot tett a cserkészfiúknak és a cserkészlányoknak a céllövő sportban való tudásáról. Az első rész a cserkész csapatversenye volt, amelyben első lett a 952. számú Baross Gábor cserkészcsapat (Nyíregyháza) amely dr. Vásáry István polgármester tiszteletdíját kapta. Második a 190. sz. debreceni Máv. Egyetértés cserkészcsapat. A cserkészek és segédítettek egyéni versenyében első Schaubert Ferenc (Nyíregyháza), aki báró Vay László főispán tiszteletdíját nyerte. Második Bucsák Zoltán (Nyíregyháza), a vegyesdandár tiszteletdíját kapta, harmadik Barcza László (Debrecen), az Erő csapat tagja, negyedik Rakovszky Béla (Nyíregyháza), ötödik Orosz Gyula (Debreceni Egyetértés), hatodik Dobrovizky László (Nyíregyháza), hetedik Molnár Sándor (Nyíregyháza).

A cserkésztesti kombinált versenyben első lett vitéz Udvarhelyi Béla, aki a testnevelési kerület tiszteletdíját kapta. Második Némethy Gyula (Debrecen), harmadik Aranyossy Ágoston (Nagyecsed), negyedik Papp László (Biharnagybajom), ötödik Mezei Béla (Debrecen).

A kombinált vendégversenyben első Sebestyén József (Hajdánánás), második ifjú Szomjas Gusztáv, harmadik Szomjas László, negyedik Gombássy András (Büdszentmihály)

Egyéni fekvőversenyben első vitéz Udvarhelyi Béla, második Sebestyén József, harmadik Szomjas Gusztáv, negyedik Szomjas László, ötödik Némethy Gyula, hatodik vitéz dr. Kovács Elemér, hetedik Rác István, nyolcadik Mezei Béla.

A női versenyben első lett dr. Greczkó Sándor rendőrkapitány felesége.

Ősszel hozzá fognak a vármegyei utak kijavításához

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A vármegye közigazgatási bizottságában felszólalás hangzott el amiatt, hogy az országutak sok helyen hallatlanul rossz állapotban vannak. A burkolat lekopott és már az alapköveken járnak a kocsik. Sok gazda egyáltalán nem mer közlekedni ezeken az országutakon, mert a kiálló kövek lőnkre teszik a lovak lábát. A hajduböszörményi uton hegyes kövek vannak szétszórva. Legutóbb a tiszalöki cserkészklubba rengeteg autós, motoros ment Debrecenből. Ezek tulnyomó részben hatalmas gummi defekteket kaptak.

Kovács Gyula műszaki tanácsos a felszólalásra válaszulva kijelentette, hogy az utakat egyelőre hengereltetni sem tudják, miután a hengerüzembe tartása napi száz pengőbe kerül és erre nincs pénz. Ősszel ha a rendes utfenntartási munkák megkezdődnek, akkor a megrongált utakat is helyre állítják.

Hírek

1932. július 13. Szerda.
Prot.: Jenő, Kath.: Anklé.

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kossuth” Lux Arnold Piac-u. 26.
„Reménység” Dr. Gödény Sándor,
Csapó-u. 22. Isteni gondviselés, Székely Adorján, Petőfi-tér. „Csokonay”
Mester-u. 45. „Mátyás király” Nyilastelep, Márton Kálmán-u. 1.

FLÓFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

A Debreceni Ujság—Hajdúföld előfizetői díjmentesen és óvadék nélkül használhatják a Közművelődési Könyvtár (Déri-muzeum) 25 ezer kötetes könyvtárát.

A könyvtár igénybevételére jogosító igazolványokat lapunk kiadói hivatala (Kossuth-utca 3.) állítja ki.

IDŐJÁRÁS:

Hazánkban a nappali felmelegedés tegnap a Dunántul nyugati felén csak 22—23, ellenben keleten még 32—33 fokot ért el. Az éjjeli lehűlés is 14 foknál csak a nyugati országrészen volt erősebb. A zivataros esők kiterjedtek az egész Dunántulra és a Duna-Tisza közének főként északi felére. Így többek között Pécs 32, Budapest 27, Győr 23, Paks 22, azonban Szeged már csak 2 és Debrecenben 1 millimétert jelentettek.

Budapest 12-én délben a hőmérséklet 28 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 760 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Meleg idő, helyenként, főleg keleten zivatarokkal.

Karinthy Frigyes lett a Magyar Országos Esperantó Egyesület elnöke. Az Országos Esperantó Egyesület folyó évi közgyűlése Karinthy Frigyest választotta meg az egyesület elnökévé.

Fagyalt-est a KIE-ben. A KIE-nek az elmúlt szombatról elhalasztott fagyalt-estjét e héten szombaton, 16-án este tartják meg. Az est műsorral egybekötött, melynek központjában szerepel dr. Tóth Endre amerikai élmények című előadása. Műsor és fagyalt megváltása 50 fillér. Minden tagot és az általa hozott vendégeket szívesen látja a KIE.

Nagy exportforgalom Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: Kecskemét az elmúlt két nap alatt 58 vagon gyümölcsöt és zöldséget exportált. Uborkát 17 vagonnal Ausztriába, 10 vagonnal Németországba, barackot 3 vagonnal Budapestre, 13 vagonnal Ausztriába, 10 vagonnal Németországba, 3 vagonnal Lengyelországba, zöldbabot 3 vagonnal Németországba küldtek. Ezenkívül elszállítottak egy vagon baromfit Olaszországba és egy vagon Ausztriába.

Villanyondólatás 7 P.
Ondólatás 80 és 50 fillér.
KATÓ hölgyfodrász, Sas-utca 4.

KIE kirándulás Tokajba. Vasárnap, 17-én egésznapos kirándulás lesz Tokajba, melyre a KIE tagjait szeretettel meghívja. Indulás: reggel 5 órakor autóval, visszaérkezés este 10 órakor. Részvételi díj személyenként 4.80 pengő. Jelentkezni lehet szombat délig a KIE titkárnál, Piac-utca 7. 1. emelet.

Amerikában egymilliárd dollárral emelik a bankjegy forgalmat

Hoover elnök küzdelme az infláció ellen

Washington, július 12.

Hoover elnök hétfőn vétőt emelt az úgynevezett Garner-törvény ellen, amely 2100 millió dollárt irányzott elő közmunkákra és a munkanélküliség enyhítésére. Hoover elnök a Garner-törvényt inflációs kísérletnek mondotta, amelynek beláthatatlan következményei lennének. Ilyen veszedelmes indítványt Hoover szerint még sohasem terjesztettek be az amerikai kongresszusban. A Garner-törvény életbeléptetése egyet jelentene azzal, hogy Amerika teljes pénzügyi romlásba rohanna. Az az összeg, amelyet a Garner-törvény javasol, különben sem lenne elegendő a munkanélküliség enyhítésére, miután legfeljebb százezer embernek juttatna munkát, az Egyesült Államokban pedig ezidőszámtal 8—10 millió munkanélküli van. Hoover elnök a Garner-törvény helyett olyan kompromisszumot javasol,

hogy a legnagyobb nyomor enyhítésére azonnal 300.000 dollárt folyósítsanak, a válsággal küzdő farmereknek ideiglenes segélyt adnak, az amerikai újjáépítési alap állami dotálását pedig 1500 millióról 1800 millióra emelik fel.

A Garner-törvény az 1500 millió alap megduplázását követelte. A szenátus hétfőn este 56 szavazattal 18 ellenében megszavazta a Glas-törvényt, amely kimondja, hogy a bankjegyforgalmat állami járadékok fedezetének igénybevételével egymilliárd dollárral kell növelni.

A szenátus a Glas-törvény elfogadásánál szembe helyezkedett a képviselőházzal, amely a Glas-törvényt elutasította és helyette egy másik javaslatot szavazott meg, amelynek értelmében az árakat az 1923. évi nivóra kell emelni. Ezt a javaslatot viszont a szenátus utasította el.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás, vagy hasmenés esetéimél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A világereskedeleml hanyatlása. A rendkívüli mértékben elszaporodott forgalomkorlátozó intézkedések a világereskedelemben azt eredményezték, hogy a nemzetközi kereskedelmi forgalom az 1930. évi 1689 millió dollár havi forgalommal szemben a folyó év januárjában 835 millióra, februárban 853 millióra, márciusban pedig 867 millióra csökkent. A visszaesés tehát közel 50 százalékos. Ezek az adatok a világereskedelemben résztvevő legfontosabb 29 állam adatai alapján készültek.

Az osztályorszájáték tegnapi húzásán 30.000 pengőt nyert: 15547, 15.000 pengőt nyert: 72887, 5000 pengőt nyert: 10309, 3000 pengőt nyert: 20937, 2000 pengőt nyertek: 30442 80991, 1000 pengőt nyertek: 2724 5099 9035 35528 37012 59896 64571 75599 76948 81917, 500 pengőt nyertek: 1122 5100 9574 21294 22119 23455 45877 46693 55870 62557 62899 6979 72172 75917, 300 pengőt nyertek: 4214 6368 6943 13363 13758 13939 15019 18653 20012 20691 21648 25771 25807 29098 30318 34571 36539 30530 40806 42805 43217 44237 45141 45418 46046 46818 48512 48664 67247 67410 76537 78350 80069 83619.

Jérendelés: Műjegyárnál, Erzsébet utca 29. és Salétrom utca 30. Telefon: 31—20.

Hatszáz falopási eset a hajduböszörményi erdőben. A vármegye közigazgatási bizottságának legutóbb tartott ülésén az erdőgazgatóság jelentése kapcsán dr. Gaál Mihály volt országgyűlési képviselő szövegét, hogy a vármegye területén állandóan pusztítják az erdőket. A hajduböszörményi városi erdőben ebben az évben már hatszáz falopási eset történt. Szigorú intézkedést kért ezekben a tolvajlásoknak megakadályozására, mivel az állandó lopások, különösen azok, amelyek ki nem derülnek, rendkívüli károkat tesznek a faállományban. A bizottság egyébként a jelentést tudomásul vette.

NEKEM LEGJOBBAN TET.

NEKEM LEGJOBBAN TET. SZETT DEBRECENBEN A VÉN-DÉGSZERETET. Oscar Vogel drezdai mérnök az 1929-ben Budapesten rendezett esperantó világkongresszus alkalmával annyira megszerette Magyarországot, hogy azóta minden nyári szabadságát nálunk tölti, többnyire a Balaton mellett. Ez évben a debreceni esperantistákkal is kapcsolatba kerülve, szabadságának egy kis részét Magyarország keleti részén akarta töltetni, hogy megismerje a magyar pusztavilág fővárosát Debrecen. Csaknem egy hetet töltött Debrecenben s ez idő alatt a debreceni esperantisták kalauzolására mellett megismerte Debrecen minden látványosságát s nevezetességét és több családias vendégségekben megismerkedett a magyar konyha specialitásokkal is, sőt két pompásan sikerült szalonnasütésen is részt vett Vogel ur, még pedig mint aktív szereplő ügyes nyársforgató. A szász főváros szépségeihez és kincses drágaságaihoz szokott német ur arra a nekiszegezett kérdésre, hogy mi keltette fel érdeklődését leginkább és mi tetszett neki legjobban Debrecenben, a „Hortopági“-n kívül a Bundát, a Déri muzeumot, a klinikákat és az új modern strandfürdőt dicséri, de mindezeknél is sokszorosan jobban tetszett az a magyar vendégszeretet, amivel itt tartózkodása alatt a debreceni esperantisták körülvezték. S amikor megindult vele a pesti gyors, visszaintegget szívélyesen: „Díszis lá revidő! A viszontlátásra!” (—M.—)

Orvosi hír. Dr. Vajda Lajos tüdőbetegségek szakorvosa rendelését Arany János utca 2. szám alatt ajból merkezdte

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születések: László János cipészsegéd fia, János. Csarnay Gyula gulyas leány, Róza. Erdei István majoros leány, Róza. Kemesér János faesztergályos leány, Jolán. Nagy György npsz. leány, Mária. Ács Imre győző fia, Miklós. Klein Sándor kereskedősegéd fia, István. Szilágyi János npsz. leány, Mária. Molnár István Máv. mozdonyvezető fia, Béla.

Halálozások: Fülöp Julia ref. 22 éves Bellegelő 288. Özv. Györfly Imréné Bihari Klára ref. 84 éves Kishegyesi-ut 40. Biró István ref. 22 éves Püspökladány.

RÁDIÓ

A Budapesti rádió szerdai műsora:

9.15: A m. kir. 1. honvédelmi vezényred zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 11.10: Vízállásjelentés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Magyar Szimfonikus Zenekar hangversenye. Vezényel: Melles Béla. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, árfolyamhírek. 4: „Kerékpáron kilenc országban át”. Ifj. Pencz Gáspár előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés, hírek. 5: Gramofonhangverseny. 6.30: Nadányi Zoltán novellái: a) A kulcs; b) Kis csirke. Felolvassa a szerző. 7: Sándor Mária magyar nőlélek énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8.15: A rádió külügyi negyed-órása. 8.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. Karnagy: Dohnányi Ernő. Szűnelthen: Ügelyversenyeredmények. A hangverseny után: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának hangversenye.

SPORT

Jól szerepeltek a debreceniek a szolnoki uszóversenyen

A Szolnoki MÁV vasárnapi uszóversenyének keretében került előndítésre a 800 méteres ker. gyorsuszó bajnokság, amelyet szép küzdelem után Farkas Géza nyert meg. 2. Szűcs Sándor DUE, míg a védő Bessenyei 3-ik lett.

A nap legjobb idejét a 100 méteres ker. hátuszóhajonokhoz hozta, ahol Kékesi Tibor, a DEAC fiatal versenyzője 1 perc 21.6 mp-t uszva, országos vidéki viszonylatban is respektábilis idejével új ker. rekorddal nyerte meg a bajnokságot.

A harmadik bajnoki száma a 200 méteres ifjúsági melluszó volt, amelyet Zruba SzMÁV nyert meg 3 perc 22 mp idővel. 2. Magyar Gábor DUE lett 3.25.5 mp-vel, ami Magyar fiatal volt tekintve, nagyon szép idő. Harmadik Keiner György DUE.

A versenyszámok lebonyolítása után került sor a SZMÁV—DEAC bajnoki vízipólómérkőzésre, amelyet a honi csapat nyert meg 6:5 (2:3) arányban. A győztes csapat minden embere elfogadható játékot nyújtott, különösen Horváth L., Sipos és Pásztor emelendő ki, míg a DEAC egyes emberei valószínűleg esődtől mondtak s így nem tudták megakadályozni, hogy a SZMÁV a finisben maga alá ne gyűrje őket.

Debrecen—Kecskemét

A szolnoki verseny után a következő vasárnap, azaz július 17-én Debrecen uszó és vízipóló válogatott csapata Kecskeméten szerepel, ahol az ottani válogatottakkal méri össze erejét.

A verseny előkészítése már 3 héttel ezelőtt megkezdődött, hogy versenyzőink mennél eredményesebben szerepeljenek. Így a pólócsapat állandóan együtt treniroz s e héten már az uszók is együttes treningen kötelesek résztvenni. Szerdán este fél 7 órakor uszó trenni, amelyen egyúttal kijelölik a végleges válogatott uszókat, csütörtökön este pedig ugyancsak fél 7 órakor a válogatott vízipólócsapat játszik treningmérkőzést egy kombinált csapat ellen, amely után a végleges válogatás is megtörténik. Ezzel azonban az előkészület befejezve nincsen, mert az így véglegesen kialakult csapat még pénteken este is játszik egy könnyű treningmérkőzést. A csapat szombaton délen a 12 óra 30 perckor indul el Kecskemétre.

"Az Operaház kivételével egyetlen magyar színház sem tett annyit az olasz művek ismertetése terén, mint Alapi társulata"

Az olasz követségi sajtófőnök nyilatkozata az Országos Kamaraszínházról

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
 Abból az alkalomból, hogy Alapi Nándor országos hírvéleményező kamaraszínháza tegnap Pirandello-bemutatót tartott s ezt a szép előadást ma is megismétli, nem tartjuk érdektelennek azt a levelet ismertetni, amelyet a színház direktorához Antonio Widmar, a budapesti olasz királyi követség sajtófőnöke intézett a társulat hátrómezejéről előadása alkalmából. A levél a következőképpen hangzik:
 „Az a munka, melyet Alapi Nándor értékes és jól szervezett drámai társulata fejt ki Magyarországon a modern olasz drámairodalom ismertetésével, nem egyszerűen elismerést érdemlő, hanem igazán bámulatreméltó, ha tekintetbe vesszük, hogy nem csupán bemutatja legkiválóbb iróinkat, mint Pirandello, Chiarelli, Niccodemi és másokat, hanem Budapesten kívül, a világ legtávolabb eső városaiban is ismerteti

őket. Merem mondani, hogy a budapesti M. Kir. Operaház kivételével egyetlen magyar színház sem fejtett ki olyan hasznos munkásságot abban az irányban, hogy a modern olasz szellem műveit mind behatóbban és kiválóbban ismertesse Magyarországon, mint Alapi társulata. Szívvel kívánom, hogy Alapi fáradozásait mind lelkesebb és jól megérdemelt siker koronázza. Antonio Widmar, a budapesti olasz kir. követség sajtófőnöke.“
 Ez a szép elismerés méltó jutalma annak a munkának, amelyet Alapi Nándorék, különösen Pirandello propagálása terén kifejtettek. És Debrecen magyar társadalmának kétszerezsen büszke lehet, hogy az Országos Kamaraszínház Pirandello-bemutatói Debrecenben zajlanak le, ahol a nagy olasz drámaíró konzennális fordítója, Fáy E. Béla lakik.

Az Országos Kamaraszínház előadásainak programja

A Debrecenben tartózkodó Országos Kamaraszínház, amely estéről-estére a legkedvesebb szórakozást nyújtja a közönségnek, e héten kiváló programmal folytatja előadás-sorozatát. Ma, szerdán este a nagy olasz író, Pirandello kedden nagy siker mellett bemutatott „Gondold meg Giacomino” című világhírű darabját ismétlik meg, míg csütörtökön Molnár Ferenc kedves humorja „Farsang”-ja kerül színre, amely ma már szinte bemutatott számba megy. A színház legkiválóbb tagjai játszanak benne. Pénteken a nagyszerű Fodor-vígjáték: „Navarrai Margit” előadása következik.

A színház legnagyobb eseménye szombaton lesz. Ugyanis Déry Béla, az Országos Kamaraszínház kitűnő igazgatója, aki egyébként épen kedden kapta meg az országos színész-egyesületől véglegesen a kamaraszínház concesszióját, meghívta Alapi Nándort, a budapesti Kamaraszínház igazgatóját vendégszerelésre. Shaw Bernard híres darabja, az „Ördög cimborája” kerül ekkor előadásra, amelyben Alapi a főszerepet fogja játszani. Alapi Nándor kivételesen nagy művészi képességeit felesleges közelebbről ismertetni a debreceni közönség előtt, amely már évek során át gyönyörködött az ő maradéktalan, tökéletes játékaiban. A szombati előadás iránt már is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a művészetet kedvelő közönség körében.

Vasárnap másik érdekes és szép kultúresemény lesz Debrecenben az Országos Kamaraszínház jóvoltából. Ekkor ugyanis a Déry-muzeum előtt Sophokles „Antigone” című tragédiája és a kedves Molière-vígjáték: Kénytelen házasság kerül bemutatásra. Az előadások érdekességét fokozza, hogy azokban a szereplők teljesen korhű jelmezekben fognak játszani reflektorok fényvívájában. Valószínűleg legújabb híres világ író

vasárnap megelevenedni Debrecenben. A színház igazgatója — méltányolva a sulvos viszonyokat — a legolcsóbb helyvárat állapította meg a vasárnapi előadásra úgy, hogy már husz fillért is lehet jegyeket kapni.

Az Országos Kamaraszínház műsora
 Szerdán este fél 9 órakor: Pirandello: **Gondold meg Giacomino.**
 Csütörtökön: Molnár Ferenc: **Farsang, vígjáték.**
 Pénteken: Fodor: **Navarrai Margit, vígjáték.**
 Szombaton: Shaw Bernard: **Ördög cimborája, vígjáték, Alapi Nándor vendégszerelésével.**
 Vasárnap: Szabadtéri előadás a Déry-muzeum előtt. Színre kerül Sophokles: **Antigone és Molière: Kénytelen házasság** című darabja. Korhű előadásban.

Gondold meg, Giacomino

Pirandello háromfelvonásos vígjátéka
 Pirandellonak legkönnyebb fajsúlyú darabja a tegnap este bemutatott vígjátéka. Az egész vígjáték meséje egy öreg tanár személye körül bonyolódik, aki végtelen jószágával s talán éppen ettől a jószágtól elvakítva, a társadalom által elfogadott erkölcsi törvényeken keresztül gázol, semmit sem törődve a kis város megbotránkozásával, igazgatójának fenyegetésével. Ugy intézi el a legkényesebb erkölcsi problémák egyikét, amint szíve helyesnek diktálja. Látszólag felületes és mulattató az egész mese, de a tanár szerepében benne van Pirandello keserősége és meg-nem-elégedése az erkölcsről alkotott mai felfogásról. Kitűnő, helyes megoldást azonban nem mutat, hanem a vígjátéknak megfelelően derűsen és minden nehézséget megoldóan fejezi be darabját. Nem a jól ismert, a realitás és irrealitás határán mozgó Pirandellót láttuk tegnap, hanem azt, aki megmutatta, hogy

a humorhoz is van érzéke, noha ez a humor sem mentes valami enyhe keserű izzól.

A darab kiemelkedő szerepében klasszikus alakítást adott Miskey József. Ennyire emberinek, ennyire sokoldalúnak még nem láttuk ezt a színészt. Alakításában s minden mozdulatában, arcjátékában és beszédjében ott lüktet a sorstól megvert, az úrból félretaszított, de a jószágot, mint valami szent kelyhet magával hordó ember minden lélekzenésze. Játékának erőssége szerepének a szó igazi értelmében vett átélésében van. Radványi Aliz finom és stílusos játéka méltán érdemel elismerést, Polgár Margit és Gál István pedellus házastársa első-rangu alakítás. Novák István sok életet vitt kis szerepébe. Csérgő István és Ihász László értékes munkát nyújtottak. Egri Anna, Rozsnyai Kató és Fűredi József jó játéka egészítette ki az értékes együttest.

Mozgósínházak műsora: Ma, július 13, szerdán:

Kert-mozi VIG.	„Cár parancsára” drámai történet 10 fejezetben. Fősze: Lil Dagover. Magyar Hirdető.
SZÍNHÁZ	7 és 9 ó.
URÁNIA	7 és 9 ó.
	„Elsodort Buster”. Buster Keaton legjobb burleszkje és „Nőüljön meg hadnagy ur”, vidám történet. Dima Gralla főszereplésével.

METEOR-MOZI MŰSORA:
 Szerdán: „Viharexpressz”, Lon Chaney, Thyllis Hater világfilmje. Megelőzi: „Tengeri rém”.
 Előadások: 7 és 9 órakor, mérsékelt helyárakkal!

Eladó

600 ház hely, esetleg 2 részben is Rize-u. 33. sz. (Homokkert) szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve. Értekezni Isnotály-utca 13. szám.

APIRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közölünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 21-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

<p>Állást kereső nők</p> <p>50 pengővel honorálom azt, ki hűgömet biztos állásba helyezi. „Üzlet, vagy iroda” jellegre a kiadóra. 3810</p>	<p>Betöltendő állás nőknek</p> <p>Eláruló leány jó megjelenésű, ügyes eladó, felvétetik. — Cim a kiadóban. 3828</p>	<p>Bejárónő</p> <p>délelőtre koszt nélkül azonnal felvétetik. Hajnal-utca, városi bérház A) lépcső, I. 5. 3818</p>
<p>Állást kereső férfiak</p> <p>Hosszu évi gyakorlatlalt csatlódos fűszeres segéd bármilyen alkalmazást vállalna szerény igényekkel. Bihari László, Poroszlai-ut 12. — Debrecen. 3804</p>	<p>Jórázó</p> <p>állandó, vagy bejáró mindenféle leány vagy asszony felvétetik. — Szentanna 34. 3825</p>	<p>Betöltendő állás férfiaknak</p> <p>Ugyonkötet helyi és vidéki képviseletünk ellátására felvesszünk. Singer varrógép Rt. Debrecen, Piac utca 79. szám. 2058</p>
	<p>Ügyes</p> <p>segéd varróleányt felvesszünk. Dickmanné. — Garai-utca 10. 2135</p>	<p>Szobafestőjanuló</p> <p>jócsaládból felvétetik. Eötvös-utca 25. 2134</p>

KÖZGAZDASÁG

Terménytözsde.
 A gabonatözsden kedden lényegesen átváltozások voltak és különösen a búzánál volt nagyon ellentétes az áralakulás. Amig ugyanis az óbuzza 15 fillérről olcsóbbodott, az új 20—25 fillérről drágult. A többi cikk közül a rozsánál 15—20, a tengerinél 10—15 fillér volt a javulás, míg az újrapa 10 fillérről olcsóbbodott.

A határidőpiacon a megnyitáskor egy a márciusi, mint az októberi buza ára lényegesen emelkedett. Mindkettőnél körülbelül 30—36 fillér volt a javulás, mert változatlanul panaszok érkeztek a termésről, úgy a mennyiség, mint a mennyiség tekintetében.

Zárhatag azonban 30 filléres árcsökkenés keletkezett mindkét buza határidőnél. Végeredményben azonban így is néhány fillérről drágult a buza tegnaphoz képest. Az októberi rozsánál 10 fillér volt a javulás, a tengeri pedig májusi határidőre 18 fillérről olcsóbbodott, mert a prognózis szerint keleten zivatar várható, márpedig a kápásoknak szükséges lenne az eső.

Készárúzet: Buza: október 11.93—95, március 13.57—59, Rozs: 9.12—15. Tengeri: július 17.50, május 11.57—59. Készárúzet: Buza: tisztai 77 kg. 12.90—13.20, 78 kg. 13.00—30, 79 kg. 13.15—50, 80 kg. 13.25—60, felsőtisztai 77 kg. 12.75—13.10, 78 kg. 12.85—13.20, 79 kg. 13.00—13.40, 80 kg. 13.10—50.

Tiszavidéki különleges 80 kg. buza 13.40—85.

Rozs: pestvidéki 8.95—9.15, takarmány árpa I. 14.50—15.00, takarmány árpa II. 14.25—14.50, újrapa 12.10—12.50, zab I. 15.25—75, zab II. 14.75—15.00, tisztantuli tengeri 18.75—90, korpa 12.00—12.20.

Debreceni állatvásár
 A keddi lovasáron kicsi volt a felhajtás, az irányzat lanyha. Jöminőségű 16 300, közepes 140, silány 50 pengő körül kelt. A szarvasmarhavásárban nagy felhajtás és lanyha irányzat mellett a következő árak alakultak: szopósborjú 30—40 fillér, vágómarha 26—30 fillér, fejőstehén 120—300 pengő, jármos ökör párja 250—500 P.

Butorozott szoba

Kiadó
egy vagy két butorozott szoba, Svetits-palota I. 2. 2140

Különbejárati
utcai parkettes, nagyon szép szoba kiadó József kir. herceg-utca 35. 3727

Lakónélküli
udvarban szőnyeg butorozott különbejárati szoba magánosnak kiadó. Pacsirta utca 11. 3716

Hajlábúszőrményben
kiszélleni állomás mellett modernül bebutorozott kétszobás nivaraló kiadó teljes ellátással magánosnak vagy családnak. Értekezni Debrecen. — Szent Anna 10., trafik.

Kiadó lakás

Különbejárati
butorozott szoba esetleg ellátással kiadó. Rákóczi utca 35. 2107

Háromszobás
első, fürdőszobás, kényvelmes kertes udvari lakás kiadó. Szent Anna 64. 3208

4 szobás
kertes lakás kiadó. — Értekezni lehet: Svetits-palota I. 2. 2130

Kossuth-u. 3.
11-ik emeleti udvari kétszobás, konyhás lakás augusztus elsejére kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3022

Három
szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel — augusztusra kiadó. — Főregimentes, Kőlcsey 18. sz. 3817

Háromszobás
utcai komfortos lakás központi fűtéssel a Bika-bérlőházban, november 1-re kiadó. 2

Kiadó
szép utcai szoba irodának vagy lakásnak. Batthyány-utca 7. 3821

Kiadó városi lakások.
A Simonffy-utca 1. számú bérlőház I. emeletén, Kovács Sándor bérlőházban álló 3 szobás lakás fürdőszobával folyó évi aug. 1-től, — a Hajnal-utcai bérlőház C) földszint, 1 — 2. számú 4 szobás, fürdőszobás lakás — azonnal, — ezenkívül a Rákovszky-u. 40. földszintjén levő kétszobás, valamint Szoboszlói-utcai bérlőházban levő 1 szobás lakások azonnal kiadók. A szabadkézből való bérlődés tárgyában Városháza, I. em. 35. számú hivatalos helyiségben lehet értekezni. **Felgármester.**

Kiadó
Árpád-téren egy szoba, konyha, spájz, virágos udvarral. Értekezni Vojth fűszerkereskedővel, Árpád-tér. 3820

Jókai utca 9-c.
szám alatt négyszobás komfortos lakás udvarral bérlőházban. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3025

Külön
udvarban kiadó 3 szobás lakás fürdőszobával. Értekezni Svetits-palota I. 2. 2138

Kiadó
udvari 2 szobás, előszobás, fürdőszobás garzon lakás butorozva vagy anélkül. Miklós utca 41. sz. II. lépcső az udvarban. S I.

Ajánlat

Kun József
uriszabósága Ferenc József-ut 44., udvarban Mélyen lezártított farzónarak. 3819

Fenyőfadeszka,
hajópadló, száraz parkettahulladék és keményfagyógács jutányosan kapható: Parkettagyár, Kórház-u. 3823

Tenniszpálya.
hengerek 25 pengőért — kaphatók. — Debreceni Működgyár, Fürdő utca 2 2004

Áraim
beszélnek. Gépendli 10 fillér, paplanlepedő 1,50, kombiné egy P-től, pijama kettő ötven, Dózsáné, Szent Anna 5. 3513

Az összes
építési anyagokat legolcsóbban a Debreceni Működgyárnál (Fürdő u. 2) szerkezteti be. 3820

Turisták
és labdarugók figyelmébe. Saját készítményű hátizsákok futbalok mélyen lezártított árban kaphatók. Kereskedőknek nagy árengedmény. — Tóthfalussy snortár készítő, Cegléd u. 7. 3118

Csodálkozni
fog, hogy milyen olcsón ruházódhat, — hogyha nálam készítteti ruháját. Elsőrendű szabóságomban saját prima gyapjuszövetimből 75 pengőért készítek kétszeri próbával férfiruhákat, városi ruhákat, beavatva, méret után 18 pengőtől. Viselt férfiruháért szövetet adok, vagy saját anyagomból újat készítek. — Vég uriszabó, Burgundia 2. Szemben az inariskolával. 2026

Hangszer

Zongora,
és pianino bérlő kiadó. Piac 42. 3826

Arccal a Holnap felé**Regény**

Irtá:

Gróf Haller Gábor

41
Egy nap korán ebédelt és kivillamosozott a Hűvösvölgy felé. Fellelékzett, amikor a nyári szél a villamos gyócs függőnyeit Budán dörzszasztotta. Szerette Budát, mert békességesebb és komolyabb mint Pest. Az üres Dunaparton bezizentek. a villamosba a gesztenyék lombjainak különös sóhajtásai. A Széna-téren átszállott és ment-ment Hűvösvölgy felé. Utjában völgyek, hegyek tüntek el vállakozva a látóhatár alján. A nap sárgás, ezüstös sugarai ráhullottak a hegyek, völgyek haragos zöldjeire. A színeket, a színeket, azt szerette magába inni. Azt tartotta, hogy az élet is csak szín és hangulat. És azt szerette volna megismerni és megécséskolni hívő leborulással. Ez volt Istene, aki minden dolgot meglátat. Ez volt névtelen, benneborongó fájdalom és azt az Istent kereste szívós, vágyakozással.

Az evangelium Istenét nem hitte.
Nem hitte eddig sohasem. Csak régen valamikor, amikor apja beszélt neki róla a barakcsődjében. Akkor hitte, mert az apját szerette és mert hitt a szavaiban, de mikor felnyitotta lelkét a kollégiumból belécsöpögött tudomány, akkor kamasz kételkedései felborították gyerekes hitét. Olyannak tartotta ezt a hitét is, mint a karácsonyfát hozó angyalkák meséjét. Az emberek templombjárását is csak megszokásnak és naivságnak tartotta. Azt hitte, így akarják palástolni a hazugságaikat.

A theológia első esztendeje is haszontalan fecsegésnek tűnt fel szemében. Hiába beszéltek a professzorok tüzet, hitbéli lobogással. Nem lett vallásos a krisztusi vallás alapján, de társain se látott őszinte megrokkadást. A golgot-hás kereszt sötétségben derengett lelke előtt és úgy érezte, hazugság volt minden róla üzenő verse, minden imádsága a templomban. Miért is, miért is lett belőle pap? Miért is, miért is találkozott Zólyominéval és ha találkozott is, miért is beszélt az olyan komoly hittel neki? Miért is zavarta meg csöndes, fekete-szűnyegben szunnyadó lelke tavának vizét?

Meredek, sovány utakon kanyarodott fölfele. A fák egymásba bomolva sirtak az enyhe szélben. A madarak is énekelve szálltak. Büszkén, begyesen repedtek, mintha a gyököröknek multogatnák szárnyas göggyüket, annak ficánkolva, sebesen szaladtak a régi, régi ittelejtett sovány avarban.

Elfáradt, leült.
Erőt kapott, tovább ment.
Erdőt erdőre keresett föl. Völgyet völgy után látogatott meg.

Belső harcai elfelejtették vele az idő mulását is. Nem nézett a napra sem, csak vívódott, vívódott egy láthatatlan arccal, amit az emberek Istennek hívnak.

Lassan alkonyatba derengett. A nap valahol a hegyek mögött pirosan, mint egy meg-hasított szív loccsant szét az égen. A felhők vattás, gézes hátukat nekidűtötték a csorgó, véres sebnek, de a vér sok volt és veresre festette őket is.

Szomoruan, biboros színben usztak az égen, míg egyszer csak lefutottak az égről.

Alkonyi szél kapott a fába és barnásak lettek a dolgok színei. Ő hazafelé tartott és zsiabodó fájdalmat érzett tagjaiban.

Leült megint egy sötény padjára.
Senki emberfiát nem látott maga körül, csak távol tőle egy férfit.

Egy padon ült az is és kezeit arcának temette.

Ugy látszott, mintha aludni akarna, vagy sirna.

Bandi felnézett az égre a föltünendő csilagokra. Indulni kezdett az este.

A férfi cigarettára gyújtott. Arra nézett. A gyufa sápadt, vereses lobogásával nagyon szomorúnak látta az arcát.

(Folytatjuk.)

Zongora,
rövid, keresztthuros, modern páncélszerkezet, eladó. Takácsnál, Piac 75. 2141

Pianino
nyári használatra kerestetik. Cim: Kossuth-u. 39., kereszt-épület. 2

Üzlet, műhely, raktár

Kiadó
üzlethelyiség azonnal. Péterfia-u. 46. 3802

Kossuth-utcai
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3024

Irodahelyiségek
központi fűtéssel igen olcsón Piac-utcaán kiadók. Telefon 15—12. 537

Raktár,
vagy műhelyhelyiségek igen olcsón Piac-utcaán bérlőadók. Telefon 15—12. 537

Kereslet

Társat
ezerötszáz pengővel keres jóforgalmu üzlet. Cim a kiadóban. 3828

Alkalmazzottat
ezer pengővel felvessz biztos üzlet. Cim a kiadóban. 3829

Kettőezer
pengő kölcsönt keresek biztosítékkal. Cim a Debreceni Újság kiadóhivatalában. 3815

Társat
Keresek 1500—2000 Pengővel sürgősen — prima üzlethez. Pénztét egyedül kezelheti. Cim a kiadóban. 3811

Birtok bérlés

Október 1-re
Debrecen alatt vagy 10 kilométeres körzetben bérletet keresek 40—80 k. holdig, megfelelő épületekkel ellátva. Feltételeket írásban kérem. Cim a kiadóban. 3807

Autó, motor, keszék

Minerva
személyautó, 6 üléses teljesen üzemképes állapotban eladó, traktorra, vagy teherautóra elcsereendő. Tóth és Sebestyén, Fürdő-u. 2. Telefon 26—10. 2132

Eladó állatok

Méhrajok
eladók. Alsójózsza, — Görbe-utca 61. Kulcsár Sándor. 3818

Fajgalamb,
tutuszapardás és helyszüke miatt eladó. — Apaffi-utca 20. 1408 a

Eladó föld

Eladó telkek
Poroszlai-uton és a Hadházi-utcaiban ca 300 négyszögöles telkek eladók. Tóth és Sebestyén, Fürdő-u. 2. Telefon 26—10. 2133

Simonyi uton
és Homokkertben házhelyek eladók. Dr Kovács és dr Papp ügyvédi irodájában, Bait. hyány 14. 3372

ELADÓ

600 négyszögöl házhely esetleg 2 részben is. Rigó-u. 33 sz. (Homokkert) szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve. Értekezni Ispóty-u. utca 13. 3246

Eladó ház

Adómentes
ház, 980 négyszögöl telekkel eladó. 3 szoba, konyha, kamra, mosókonyha. Külső virágoskert, gazdasági udvar és veleményes gyümölcsös kert. Bőszörményi-ut 79. sz. 3824

Urtház,

3 parkettás szoba, fürdő, előszoba, konyha, szép udvar, Nap-utca 23. alatt eladó. — Tízszerral megvehető. 3211

Eladó ingóság

Eladó
zongora, hencser, szalparnitura, asztal-sparhelt, függönyök és háztartási cikkek. — Kossuth 42. 2137

Jégszekrény,
háló, íróasztal, hencser, ebédlőkredenc, szék, ágy, ruhaszekrény, fogas, sodrony, mosdó, vaságy olcsón eladó. Hatvan 21. 2136

Különféle

Egy
kávabarna ártán kutyát találtam vasárnap este. Gazdája átvetheti. Batthyány-utca 1. sz. alatt. 3801

A Nagytemplomtől
az állomásig egy barna bélyegkönyv elveszett. A megtaláló 200 pengő ellenében adja át a Bika porstásának. 2068

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában.

Felelős kiadó:
dr. PAJOR GYÖZÖ
igazgató-művezető.
FRISS SÁNDOR.